

Als machtige, vertakte schilden, zo zien de bomen in dit stadje eruit. Ze zijn verknoot tot een weefsel van onontwarbare groene netten, waarin tortelduiven en distelvinken nestelen. En de kromme, gevorkte takken vlechten parasols voor de bewoners van het stadje, die kwebbelend op hun dooie akkertje naar het strandje fietsen, de hemden losgeknoopt en met kleurige hoeden op het hoofd. Net als het trottoir en de rijweg ligt het fietspad in een tunnel van gebladerte, in het bos van de stadsparken, onder het reusachtige baldakijn van smaragden stilte en vriendelijke schaduwen. De fiet-

sers zijn op weg naar het lauwe water van de brede, met eendenkroos begroeide laaglandrivier, kinderen springen rond in het struikgewas, jagen achter vlinders aan, blazen paardenbloempluis weg, schoppen op het grasveld tegen een bal, oude vrouwen hebben krukjes voor hun huis gezet en slaan de voorbijgangers gade, er zoeken vliegen, uit een tuin dringt de zoete geur van jasmijn door. Zomer.

En terwijl onze blik vervluchtigt in een poging dit hele weelderige, van heldere kleuren verzadigde beeld te omvatten, nemen wij op het trottoir een Vrouw waar. Met kalme tred loopt ze langs de protserige bomen. Ze is op weg naar het centrum van het stadje. Afgemeten, statige passen dragen haar slanke, in een lichtblauwe jurk geklede figuur over de welbekende stoeptegels naar de drukte van de marktdag. In haar hand heeft ze een lege boodschappentas en haar hele verschijning, gekiekt in die zomervoormiddag, maakt de indruk vergroeid te zijn met de huizen die ze passeert, met de huizen die zich hebben teruggetrokken in hun schaduw, in hun geuren. Je krijgt het idee dat die stille Vrouw hier elke dag langskomt. Dat verraadde de zekerheid van haar tred, die lijkt te worden gedragen door de stroom

van een rivier. We weten niet waar ze aan denkt, maar we zien haar omkijken als de bel klinkt van een fiets die een stukje verderop op het fietspad achter een esdoorn verdwijnt. Ze zwaait naar de onzichtbare fietser. Maar vanaf hetzelfde fietspad is nu een aantal verschillende belletjes te horen, alsof iemand voornemens is er een liedje mee te zingen. De Vrouw blijft staan. Vier kleine fietsers slaan van het pad af, halen haar in en komen om haar heen staan. Zij lacht naar hen, streelt de meisjes over hun haar en wijst de jongens op de vlekken van de fietsketting op hun kuit. Na een kleine pauze gaan de kinderen uiteen: de jongens gaan op de fiets vooruit en de meisjes lopen met hun moeder mee op. Ze zijn allemaal op weg naar het marktplein. En daar is het druk. De jongens houden niet van het gedrang rond de kraampjes, het gewemel en de hitte, en daarom zetten ze hun fietsen tegen een grote boom. Ze hollen om het hardst om ijs te gaan kopen. Met hoorntjes chocolade-, vanille- en aardbeienijs valt het ze minder zwaar op hun moeder en zusjes te wachten. De meisjes hollen achter moeder aan tussen de kramen. Ze werpen een blik op meikersen, ruiken aan suikermeloenen, kloppen op watermeloenen. Moeder kiest groente, de meisjes hebben bakjes bosbessen gezien. Ze trekken moeder

aan haar arm, kijken haar smekend aan. Er komen een man en een vrouw op hen af, ze groeten hen en gaan weer weg. De overvolle boodschappentas is te zwaar. De watermeloen en de suikermeloen moeten in een aparte tas, de perziken en tomaten ook. Het oudste meisje werkt zich naar de uitgang van de markt en wenkt de jongens dat ze moeten komen. Zij proppen de laatste resten van het ijshoorntje in hun mond en hollen naar de markt. Ze nemen de zwaarste tassen over en dragen die naar de fietsen. Moeder is blijven staan om een bos veldbloemen te kopen en de meisjes gaan een ijsje halen. De jongens willen er ook nog wel een. Ze staan allemaal in de schaduw te snoepen. De meisjes hebben schoolvriendinnetjes ontdekt en zijn naar hen toe gelopen om hen gedag te zeggen. Moeder praat met een oude mevrouw. De jongens zijn ongeduldig, ze willen de tassen zo gauw mogelijk naar huis brengen, zodat zij ook naar het strandje kunnen. Ze schrokken hun ijsje naar binnen, springen op de fiets en vertrekken. De meisjes wachten op moeder. Zij gaan het liefst samen met haar naar huis terug. Ze vertellen haar wie ze gisteravond in de stad hebben gezien, door wie ze zijn opgebeld, wie er vanavond voor de verjaardag van hun vriendinnetje is uitgenodigd. Moeder luistert naar

hen, praat met hen en lacht, terwijl ze met diezelfde kalme gang in de schaduw loopt, begeleid door de geuren van bloeiende tuinen. Dan, als ze halverwege zijn, stappen ook de meisjes op de fiets. In gedachten de resten van de gesprekken van daarnet napluizend loopt de Vrouw glimlachend alleen verder. Zo verdwijnt ze langzamerhand uit ons blikveld. Ze gaat schuil achter de opgeschoten struiken in de smalle straat, die in de ban is van de bloeiende linden. Aan de hemel schittert een wolkeloos blauw. Als de zee.

DE IJSBAAN

Het gebeurde in de tijd dat het 's winters nog sneeuwde. Dan pakten de wolken zich al vanaf de late herfst samen. Als een eindeloos brede parachute, gestuurd om voor altijd elk spoortje licht af te schermen, hingen ze in hun grijsheid boven de vlakke, om dan onverwachts, zo tegen de kerstvakantie, hun dons uit te storten. Dagenlang viel er zonder ophouden sneeuw. Die bedekte de daken met witte dekens, plaveide de straten, maakte de takken dikker, bedolf in de parken de verdroogde resten van het verstreken jaar en

wiste die in de werkelijkheid en in de herinnering uit, om het bed te spreiden voor een nieuwe tijd die, diep eronder, nog geboren moest worden.

Eerst was het stadje altijd verbaasd. Alle ramen werden in bezit genomen door nieuwsgierige blikken die de vlucht van de dol geworden vlokjes volgden, en de voeten van nachtbrakers en vroege vogels tekenden de eerste afdrukken op het ongerepte tapijt. Wanneer ze hun mand hadden geleegd, galoppeerden de wolken weg en ontvouwdan dan openingen voor de zon. Maar de jalouse aarde legde nog dagenlang een nijpende koude op om het witte geschenk van de hemel zo lang mogelijk te bewaren. Kinderen stoven de straat op, sneeuwballen vlogen in het rond en spatten uiteen, sleetjes ploegden patronen, het tapijt knerpte onder laarsjes, er verzezen standbeelden van de Sneeuwman met een wortelneus, schoppen groeven doorgangen, maakten nieuwe trottoirs, legden toegangen bloot, onthulden de kleuren van auto's, en de sneeuw droeg het geschreeuw van de kinderen ver in het rond, het weerklonk in de verstomde boomtop-

pen, weerkaatste tegen de stammen in parken en bracht rust in de huizen. Er was geen school, het paradijs in deze witheid was volmaakt. De kinderen voelden de vergankelijkheid daarvan en probeerden elke vlok aan te raken, elke open plek te bestempelen met hun goed in sjaals en jacks ingepakte lichaam, geheimzinnige boodschappen op beslagen ramen te schrijven en deze tijd lachend te beleven.

Het Meiske, dat in de spiegel van dag tot dag gefascineerd haar gedaanteverwisseling tot meisje gadesloeg, hoopte vol verlangen dat de kou lang zou duren. Ze gooide geen sneeuwballen meer met haar broers en kleine zusje, ze maakte geen Sneeuwman, maar kleurde haar mondje met lippenstift ter voorbereiding op de grootste gebeurtenis van de winter. Haar oudere vriendinnen hadden het haar tot in de details beschreven: wanneer de winter streng werd en aanhield, zou er op de binnenplaats van de Technische School een ijsbaan worden aangelegd. En er was niets leukers dan schaatsen. De ijsbaan zou volstromen met kleurige kleren, de schaatsijzers zouden

gaan knarsen, terwijl muziek een vrolijk ritme zou slaan om die niet alledaagse betovering te vervolmaken. 'Je zult het zelf zien. Je moet nog even wachten.' Het Meiske werd ongeduldig.

Maar al na een week werd er in het stadje uitgebreid gesproken over de aanstaande opening van het schaatsseizoen. Het Meiske besloot geen dag, geen avond te missen. Want pas wanneer de dag zijn kortstondige heerschappij beëindigd had, opende de ijsbaan haar deuren. Beekjes mensen met schaatsen over de schouder vloeiden samen naar het centrum van het stadje, stroomden uit in het bevroren meertje op de binnenplaats van het oude, waardig ingetogen gebouw van de Technische School.

Die avond wachtte het Meiske voor de huisdeur op haar vriendinnen. Alle drie waren ze de hele middag bezig geweest zorgvuldig sjaals, handschoenen en mutsen uit te zoeken en te passen, en hadden die ten slotte aangevuld met zilverachtige tinten oogschaduw. Ze knipperden om de weerspiegeling van hun neergeslagen oogleden

te vangen, terwijl ze rouge op hun wangen wreven. Hun slanke, witte schaatsen namen ze mee in kleine tassen, en in de avondlijke stilte van de onder de sneeuw ingeslapen straten beluisterden ze de percussie-tremolo's van hun hart, opgewonden door zoete voorgevoelens.

Toen ze aankwamen, zwierden er al figuren met blozende, lachende gezichten over de ijsbaan. In de kelder van de school, voor deze gelegenheid ingericht als garderobe, lokte de geur van hete, in grote hoeveelheden gezette thee de schaatsers het ijs op, hen manend op te schieten bij het aantrekken van hun schaatsen. Eensgezind, hand in hand, de gezichten vol verwachting, snelden de vriendinnen het ijs op. Dat ving hun op metalen ijzers geplante voeten op en droeg hen in de rondte, licht en zorgeloos. In het dunne laagje sneeuw op het ijsoppervlak tekenden de lemmenten van de schaatsen bijzondere sporen en lijnen, die leken op verzonken voorwerpen waarvan alleen de omtrekken toegankelijk zijn voor het menselijk oog. En met elke beschreven cirkel werd de ijsbaan voller, het gejoel en de herrie vro-

lijker. Kleurige kleren en mutsen vlochten een verwarde rondedans van bewegingen, valpartijen, onhandige pogingen, onwillekeurige schokken, gracieuze pirouettes en kortstondige, indrukwekkende halsbrekende toeren. Onbeholpen kindjes, geleid door de handen van volwassenen, opgemaakte tienermeisjes op een onzekere zoektocht naar charmante bewegingen, onstuimige jongens, duwend en vallend op jacht naar een hockeypuck, gebruinte grijze ridders met de deftige bewegingen van soevereine meesters en de onweerstaanbare, verlokkelijke geur van versgebakken brood die uit een naburige bakkerij ontsnapte en de neusgaten van de schaatsers op hol bracht. Maar bovenal – muziek. Die kwam uit de luidsprekers, pretentieloos, licht, voor alle oren aanvaardbaar, een beetje sentimenteel, maar voor jonge zielen prikkelend geheimzinnig.

Het Meiske bewoog zich opgetogen in dat gewoel van klank, kleur en beweging, elk beeld indrinkend dat haar rusteloze ogen opnamen. Haar blik sprong van het ene gezicht naar het andere

en begroette ze met haar dubbelzinnige glimlach, niet te naïef, te kinderlijk, maar ook niet koket genoeg om aan een vrouw toe te behoren. Zo kreeg ze ook haar Prins in het oog. Op het moment dat hij het ijs op snelde, trok een van de jongens uit het groepje dat hem omringde de muts van zijn hoofd, en zijn zwarte haar wapperde over de ijsbaan als de manen van een gevleugeld paard dat langs de hemel galoppeert. Ze ving ook zijn glimlach op, en zijn donkere, enigszins scheefstaande ogen, en de handige beweging waarmee hij achter zijn muts aan ging, de snelheid en vaardigheid van zijn schaatsen, en ze hoorde zijn stem – de voorhof van een met fluweel beklede grot. En opeens stond alles op zijn kop. De schaatsers veranderden in schimmige silhouetten en de kleuren in rondom verspreide, betekenisloze vlekken. Haar gezicht gloeide en haar hart overstemde de mengeling van klanken om haar heen. Plotseling versnelde ze haar ren over het ijs om haar verwarring te verbergen, op adem te komen en de jongen zo dicht mogelijk te benaderen. Ze vloog langs hem heen en wendde haar blik opzij. In de rumoerige nachtmerrie van

trommels in haar oren keek ze daarna even om en stelde teleurgesteld vast dat ze onopgemerkt was gebleven. De jongens lachten ergens om. Zij was een klein vogeltje, een kleurige mees, ongrijpbaar, onherkenbaar.

Haar vriendinnen merkten de ongewone verandering bij het Meiske op, en dankzij haar raadselachtige beverigheid ontdekten ze het nieuwe geheim en gingen gezamenlijk het spel aan. Ze cirkelden over de ijsbaan, gedragen door de kitzeling van de muziek, vol verwachting dat er iets zou gebeuren. Het enige wat er veranderde waren echter de melodieën, de coupletten van de liedjes, er kwamen een paar gezichten bij en er gingen er een paar weg, en net als zijzelf draaide alles in een cirkel rond. Maar het Meiske vloog in vervoering op haar schaatsen, waarbij ze met elk rondje het beeld in de blik van de Prins doorsneed met de vlam van haar siddering. En toen de klok van de kerktoren sloeg dat het tijd was om weer naar huis te gaan, gehoorzaamde het Meiske aan de eis van afwisseling en hernieuwing op één enkele voorwaarde – dat ze morgenavond weer op de ijsbaan zou zijn.